

Bīskapam Jānim Cakulam – pāvesta Benedikta XVI Goda raksts

Mūsu novadniekam bīskapam **JĀNIM CAKULAM**, kurš joprojām kalpo Rīgas Svētās Marijas Magdalēnas baznīcā un jau piecpadsmit gadus ir bīskaps *emeritus*, piešķirts pāvesta Benedikta XVI Goda raksts.

Viņa Ekselence Jānis Cakuls ir dzimis 1926. gada 4. jūlijā Preiļu rajona Rožupes pagasta Bērziņos (agrāk Daugavpils apriņķa Rudzātu pagastā). 1946. gadā jauniešus iestājās Rīgas Garīgajā seminārā un par priesteri tika iesvētīts 1949. gada 18. septembrī. Ordinācijas ceremoniju vadīja bīskaps P. Stros Rīgas Svētā Jēkaba katedrālē.

No 1949. gada 19. septembra priesteris Jānis Cakuls strādāja Rīgas Svētās Marijas Magdalēnas draudzē par vikāru, bet no 1950. gada 19. decembra – par prāvestu. Romas katoļu baznīcas ticīgajiem un priesteriem tas bija grūtību un dažādu represiju pilns laiks.

Par bīskapu priesteri Jāni Cakulu konsekrēja 1982. gada 12. decembrī Svētā Jēkaba katedrālē. Konsekācijas ceremoniju vadīja bīskaps Juliāns Vaivods, asistējot bīskapiem V. Zondakam un K. Duļbinskim. Cakuls titulēts kā Tinistas titulārbīskaps. No 1982. gada 12.

decembra Jānis Cakuls bija Rīgas metropolijas apustuliskā administratora bīskapa Juliana Vaivoda palīgbīskaps, bet no 1984. gada 31. decembra arī ģenerālvikārs. Taču pēc kardināla Juliana Vaivoda nāves no 1990. gada 24. maija līdz 1991. gada 1. jūnijam veica Rīgas metropolijas apustuliskā administratora pienākumus, bet pēc tam – Rīgas arhibīskapa metropolīta Jāņa Pujata palīgbīskapa pienākumus (no palīgbīskapa pienākumiem atbrīvots 1993. gadā

pēc paša vēlēšanās).

Jānis Cakuls ir atzīts par vienu no ražīgākajiem baznīcas vēstures pētniekiem, ir veicis ļoti nozīmīgu darbu Latvijas Romas katoļu vēstures pētniecībā un materiālu publicēšanā. Latvijas Zinātņu akadēmijas humanitāro un sociālo zinātņu nodaļa V.E. bīskapam Jānim Cakulam ir piešķirusi goda doktora grādu vēsturē.

Bīskapa nozīmīgākais veikums rakstniecībā un pētniecībā ir grāmatas: «Latvijas Romas katoļu priesteri 1918 – 1995» (izdots 1996. gadā), «Latvijas Romas katoļu draudzes» (1997), «Katoļu baznīcas loma Latvijas tautas vēsturē. Vācu bruņinieks Livonijas valstī un vācu bruņinieks pēc tam XII – XIX gadsimtā» (1999), «Latvijas Romas katoļu Baznīcas vēstures materiāli XX gadsimtā» (2001).

Pāvesta nuncijs Pēteris Stefans Curbrigans, prezentējot pāvesta Benedikta XVI piešķirto Goda rakstu V.E. Cakulam par ilgstošu un sekmīgu kalpošanu Kristus viņa dārzā, atzīmēja priesteri pazemīgo dabu. Nuncijs pieļāva iespēju, ka bīskaps par augsto apbalvojumu nevienam neko arī nebūtu teicis.

S. Prikule